Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте

И чужому научайтесь
¡Свого не цурайтесь,

СВОБОДА

,,Въ своей хатѣ своя правда

И сила и воля"
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ

Число 12 ДЖЕРСІ СІТІ. Н. Д. Пятниця 20 Цвѣтня 1894. ГОДЪ II

МЫ ЖИЕМЪ.

Бувъ уже такій часъ, що здавалось же о рускôмъ народѣ тутъ въ Америцѣ слухъ загине. Але днесь радо беремъ за перо и пишемо: Мы жиемъ и розвиваемъ що дня то больше силу рускогo духа. Найбôльша перешкода, яку подибали мы на дорозѣ пробудженя нашихъ родимцѣвъ до нового житя, уже зôстала усунена. Невôльничѣ кайданы суевѣрія, фарисейства, обманы, ошуканьства мы сокрушили и освободили нашъ народъ зъ мадярской тьмы. Всѣ проклятія и громы, яки посыпали ся на ,,Свободу" и ей редактора, мазюкою розлялись о тверду стѣну нашихъ правыхъ переконань, нашой сильной и непохитной вѣры въ святость народной справы, народного добра. Народъ на голосъ ,,Свободы" пробудивъ ся, вставъ, протеръ очи и прозрѣвъ.

Правда, мы зачали нашу роботу на народнôмъ полю въ тяжкихъ часахъ загального безробітя, але всетаки роспочате нами дѣло поступае хоть помалу але впередъ. Зо всѣхъ сторôнъ американьской Руси доходять до насъ потѣшаючи вѣсти, що въ тôмъ а въ тôмъ рускôмъ плейзѣ наши братя беруть ся до закладаня у себе читальнѣ и вписують ся до ,,Союза." Въ Шамокинъ есть уже читальня и руска школа – одна и друга развиваесь вельми хорошо. Въ Мт. Кармель неодовго одбудеть ся торжественне отворене читальнѣ и школы. Въ Джерси Сіті наши ту Русины также не спять. Тутейше братство вписалось до ,,Союза" и заходить ся коло заложеня читальнѣ.

Редакція ,,Свободы" постаралась о книжочки зъ старого краю и о букварѣ [теперь вычерпани но внетъ надôйдуть). Народъ въ короткôмъ часѣ розôбравъ и Редакція замовила опять нову посылку. Се явно свѣдчить що нашъ народъ пôзнавъ вартôсть просвѣты и всѣми силами стараесь научитись читати по руски а ôттакъ користати зъ поучаючихъ газетъ и книжочокъ. Наши люде тутъ въ Америцѣ сами прійшли до того переконаня же имъ треба знати читати и хоть имя свое пôдписати, бо якъ кажуть: такому и въ роботѣ лучше и легше що знае хоть нумеръ написати.

Слибъ наши вороги не були намъ на заводѣ и не баламутили людей глупыми словами: ,,Nam ne treba hazety ani czy elni lem zdravia a piniazi", тогдабъ мы инакше днесь стояли.

Але въ Бозѣ надѣя що посѣяне зерно науки и добра взôйде огрѣте тепломъ руского патріотизма; надѣя на красше будуче озеленить руску ниву и въ божій часъ посѣяне слезами, дозрѣе и зъ родостію зберуть ся плоды. А вы же руски люди читайте съ увагою все тое що написано и надруковано въ ,,Свободѣ", запамятайте собѣ кожде словечко, берѣть собѣ на розумъ кожду думку, записуйте незатертими знаками въ вашôмъ серцю, старайте ся поступати пôсля той рады, яку вамъ дае ,,Свобода." Откиньте лѣнивство и недбалôсть, не спускайте ся слѣпо на провидѣніе боже — бо се хрѣхъ. Але Бога въ серцю майте, Его на помôчь призывайте а розумъ и волю до народной працѣ прикладайте! Не слухайте пустыхъ сальоновыхъ мудрагелôвъ, котри дбають тôлько о тое що стоить передъ нима.

Зважте на заробленый грôшь на піятику марно не выкидайте. Вписуйте ся до ,,Союза", най и ваше имя буде тамъ записане; признайтеся що вы Русинами, най слава по васъ иде до старого краю, до вашого села, до вашой родины. Закладайте читальнѣ! сли трудно вамъ прійдеть ся, тогда удавайтесь за порадою до секретара ,,Союза" въ Шамокинъ пôдъ адресою въ газетѣ поданою, або до Редакціи ,Свободы."

Въ Mayfield незадовго буде читальня.

Се есть проява, ознака руского духа, руского житя ту въ Америцѣ. Коли настануть лучши часы для робочого люду, тодѣ руска жизнь поплыве широкою струею и тогдѣ не буде анѣ одного русина и русинки щобъ въ ,,Союзѣ" не були. Тогдѣ по всѣхъ плейзахъ, въ кождой шандѣ, въ кождôмъ дому руского робôтника будуть руски книжочки и руска газета ,,Свобода."

Все тое за помочію Господа Бога дасть ся зробити, дасть ся въ дѣло перепровадити при доброй волѣ и охотѣ нашихъ родимцѣвъ.

РУСИНЫ!

Не оставайте по заду але смѣлымъ и певнымъ крокомъ прямуйте впередъ до просвѣты до поступу, до полѣпшеня вашой долѣ! Забудьте глупе и нерозважне говорене: ,,ехъ най буде якъ бувало."

Але скажѣть: най буде и у насъ тая єдность, та наука, той порядокъ, тое добро яке у другихъ уже просвѣченыхъ народôвъ. Най и у насъ жиеть ся своимъ житемъ!

ОБРАЗКИ ЗЪ ТЕПЕРѢШНОГО РОБОТНИЧОГО ЖИТЯ.

На дняхъ запукавъ въ дверѣ Редакціи "Свободы" рускій робôтникъ, въ котрôмъ душа туй - туй що не вылетѣла отъ голоду и холоду знуждженого змизерованого тѣла. Покрѣпившись теплою стравою и огрѣвшись почавъ нашъ Иванъ Кункевичъ зъ села Одрихова оповѣдати свою сумну исторію: ,,Рôкъ буде якъ я въ той Америцѣ и бодай бувъ о ней и не знавъ. Въ Буфало черезъ пару мѣсяцѣвъ робивъ тай тôлько заробивъ що оддавъ тіи грошѣ, котри позычивъ на дорогу. Наразъ не стало роботы. Ще якъ бувъ де старый центъ, то мôгъ хоть въ якôго будь газды бути на станціи, але якъ уже все вышло, тодѣ кождый тя зъ хаты выганяе. Мавъ я ще 1-го талярa та пустивъ ся зъ Буфало до Ню Йорку. Черезъ три тыжнѣ йшовъ, йшовъ куды мене очи провадили не маючи анѣ куска хлѣба при собѣ. Де пôйдешь до якого фармера то ще и псами прожене. Мôй нôчлѣгъ все по лѣсахъ. Розпаливъ дровъ тай сидѣвъ або на хвильку заснувъ – а голодъ дававъ ся чути такъ, що и камѣня-бъ грызъ... Одной ночи йшовъ я попôдъ довгій тунель, пошпотивъ ся, впавъ и розваливъ собѣ голову. Кровъ мене обляла и я безъ памяти лажавъ – бо не мавъ уже силъ встати; щасте що въ ту пору не над ѣхавъ тренъ бо бувъ бы уже не вставъ на вѣки."

ДЕСЯТЬ НАРОДНЫХЪ ЗАПОВѢДЕЙ.

Я есмь ,,Свобода", що стараесь выпровадити американьскихъ Русинôвъ зъ тмы невѣжества и душевной работы.

I. Не будешь читати жадныхъ газетъ тутъ выдаваныхъ рускими буквами а не руского духа, крôмѣ ,,Свободы."

II. Не называй ся надаремно Русиномъ, сли байдужно глядишь на руску народну справу въ Америцѣ.

III. Памятай вписатись до ,,Союза" и належати до читальнѣ и записати собѣ ,Свободу,"

IV, Шануй чти и слухай щирыхъ Русинôвъ, що тя напроваджують на добру дорогу – а будешь щасливо живъ въ Америцѣ.

V, Неубивай себе самого на тѣлѣ и на души на здоровлю и на кишенѣ піяньствомъ и розпустою.

VI. Не тримай жадныхъ любовныхъ зносинъ зъ мадярскою клікою противною народному рускому дѣлу.

VII. Даромъ ,,Свободы" не читай но за ню передомъ заплати.

VIII. Не свѣдчи фалшиво проти ,,Союза" и ,,Свободы" но переконай ся де правда.

IX. Не пожадай бути подорожнымъ агентомъ ôдъ ,Вѣстника' бо тя де набіють.

X. Не пожадай бахташки prevelebnych — она порожна, бо люде мають розумъ и кводрôвъ не дають; анѣ ихъ фарисейской побожности анѣ лисячой хитрости бо то все ихъ власнôсть.

STOP!

Наша Редакція довѣдала ся що въ Скрентонъ и на околици появили ся апостолы брехнѣ и ошуканьства — баламутятъ рускій народъ розмаитыми чортовскими способами вмовляють въ него щобъ до ,,Союза" не при стававъ. Люде добри! не вѣрте тымъ баламутамъ продай душамъ, перекинчикамъ, мадярскимъ посѣпакамъ та наймитамъ. Вы уже дякувти Богу не дѣти, и маете свôй власный здоровый розумъ и васъ не треба вчити, бо сами видите що ся дить ся. Сли такій апостолъ брехнѣ и обмана стане зъ вами говорити — утѣкайте начи ôтъ чорта, або берѣть ся на способъ простый и легкій его сей часъ ôтъ себе ôдогнати. Сли чортъ видить грѣшника що йде до святой сповѣди, то плаче. Такъ само и его апостолы скрежутъ зубами, сли русинъ вписуесь до ,,Союза."

STOP!

Просимо всѣхъ Русинôвъ котри вмѣютъ писати, най пишутъ до насъ що де стаесь нового въ ихъ плейзѣ. Такимъ способомъ будемо мати ясный поглядъ о руху и житію Русинôвъ въ Америцѣ и се буде цѣкаве для кождого довѣдатись: якъ тамъ або тамъ живеть ся нашимъ братамъ. Особливо просимъ подавати вѣсти якъ иде робота, кто умеръ, кого забило, якій проявъ руского духа и житя, чи вписались до ,,Союза" чи есть читальня, кôлько руских душъ живетъ въ тôмъ а въ тôмъ плейзѣ.

Подаемо до вѣдомости читателямъ ,,Свободы" и всѣмъ, котри хотятъ вступити до ,,Руского Народного Союза," що неодовга зачнемо друковати СТАТУТЫ ,,Союза." и кождый членъ ихъ получить.

Протое вписуйтесь до ,,Союза" и не откладайте на познѣйше.

SVOBODA
(LIBERTY.)
Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

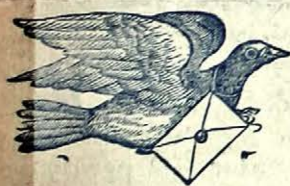
Предплата рôчна 2.00
До старого краю.......... 2.50
Всѣ дописи и грошѣ просимъ висилати пôдъ адресою:
To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходить що тиждня въ Пятницю

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...$ 10.00
" ,,Six months. ,, 6.00

All money or money orders should be addressed to:
,,Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J. as second class mail matter.

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

ГАЛИЦКА РУСЬ.

ЗЪѢЗДЪ МУЖОВЪ ДОВѢРІЯ ВО ЛЬВОВѢ.

Красви газеты доносять, що въ понедѣлокъ 7-го марта с. р. ôдбувъ ся зъѣздъ мужôвъ довѣрія, при участи по-надъ 120 членôвъ. Зъ послôвъ були: Романчукъ, Рожанковскій, Телишевскій, Королъ, Гурикъ Барабашъ Барвѣнскій, Вахнянинъ, Охримовичъ, Др. Савчакъ, Др Антоневичъ и Кулачковскій. Мѣжь присутными були заступлени всѣ три сторонництва, якъ священники, такъ и свѣтски люде зъ интелигенціи. Зъ капитулы руской не було нѣкого, бо она въ великôмъ постѣ отложила всякое житейское попеченіе.

На зъѣздѣ бувъ предложеный ,,Проектъ спôльной основы задля сконсолидованя Русинôвъ въ Галичинѣ." Наводимо тутъ точки того проекта однодушно принятого членами зъѣзда;

§ II ,,Стоимо на основѣ конституціи и будемо стремѣти до переведеня запорученыхъ намъ конституціею правъ, а головну увагу звертаемо на наше селяньство и мѣщаньство."

§ III ,,Хочемо сконсолѣдованя всѣхъ рускихъ силъ на народной основѣ до спôльной органичной працѣ, а въ потребѣ до енергичной завзятой обороны."

§ IV. ,,Хочемо повной автономіи нашого народу и усуненя всякого постороннього вплыву на внутрнѣшни справы его, а въ той цѣли, або змѣны автономіи краю автономіею народности, або выдане закона о народностяхъ."

§ V. ,,Будемо лучитись зъ такими елементами, котри займають справедливе становище супротивъ руского народу, або въ загалѣ прихильными суть для люду. Супротивъ правительства и верховодячихъ теперь партій будемо стояти на становищу ôдпорнôмъ, доки не змѣнить ся теперѣшна система споляченя и знищеня Русинôвъ."

Зъ великою радостію витаемо тую можно сказати першу пробу Русинôвъ всѣхъ партій зъеднати ся на розумной програмѣ, котра бы мала на оцѣ не одни народни святощи, котрыми п. Барвинскій мыливъ очи народа, але ставить на першôмъ плянѣ добробытъ нашого селяньства и мѣщанства. Бажаемо нашимъ братямъ въ старôмъ краю сповнити всѣ точки ухваленой програмы и заняти въ политичнôмъ житю австрійской державы ôтповѣдне мѣсце.

ІЕЗУИТЪ ЗЛОДѢЙ.

Хоть се для насъ не новôсть, всетаки цѣкаве буде перечитати що пишуть италіяньски газеты зъ Риму. Член іезуитского ордена Ферари вкравъ тамъ богато тысящъ франкôвъ, за котри то гроши мала поставитись въ Ватиканѣ астрономична обсерваторія. Але іезуитъ, завсе хитрый лисъ, подумавъ собѣ що зъ рахованя звѣздъ не буде хôсна, але зъ грощей то гей.

Наши братя Русины украинцѣ обходили вельми славно память незабутого и безсмертного Тараса Шевченка, дня 18-го Марта с. р. въ Петроградѣ. Вечерокъ выпавъ якъ найлучше.

Треба бъ уже и намъ американскимъ Русинамъ ити по прикладу и собѣ тутъ на вôльной земли почтити память Тараса, що такъ горячо бажавъ волѣ - долѣ для рôдного краю.

Въ Пештѣ, пôдчасъ похоронôвъ Кошута були велики забуреня и кровави битки. Товпа студентôвъ и инныхъ тягли по улицяхъ и на силу выганяли людей зъ театрôвъ и зъ кавярнь зневоляючи всѣхъ до жалобы за Кошута.

Пôважна газета Галичанинъ" пише: що руски священники на угорщинѣ вже позабули читати по руски.

Мы на тое и ще одно скажемо. Тутъ въ Америцѣ бувъ такій припадокъ, що prevelebny обернувши служебникъ до горы ногами и такъ правивъ ,,omszu."

Зъ львôвского литографичного заведеня п. Андрейчина выйшовъ дуже красный портретъ Богдана Хмелницкого.

п. А. Андрейчинъ походить зъ Устя Руского.

Ктобъ хотѣв мати сей такъ цный образъ ной зголосить ся до Редакціи ,,Свободы."

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

СТРЕЙКИ,

Connellsville Pa. Тыждень тому назадъ, повстали на велику скалю робôтничи стрейки въ тамошныхъ околицяхъ. Покривджени робôтники, добре зъорганизовани, гурмою переходили зъ плейзу на плейзъ въ числѣ 500 до 1000, заохочували другихъ, щобъ тіи тримались вспôльно, громадно за святу справу. Въ тыхъ стрейкахъ брали участь робôтники всѣлякой націи а найбôльше число було нашихъ братôвъ словакôвъ, котри мирною дорогою и лагôднымъ способомъ домагались своихъ правъ, Наколи поліція вмѣшалась до дѣла и старалась розôгнати стрейкуючихъ, прійшло до битки, въ котрой зôставъ забитый инжинеръ Paddock и оденъ хорватъ. Мѣсцевіи англійски газеты, трублячи въ трубу капиталистôвъ, огиднымъ способомъ напали въ своихъ статіяхъ на братôвъ словакôвъ приписуючи имъ всю вину и мерзкими словами огидили тыхъ працевитыхъ людей.

Поліція поинформована ложными доносами, брала винного чи невинного словака до гарешту – такъ, що ихъ теперъ сто мужа сидить въ Нютонскôмъ гарештѣ подаремно.

ИНДІЯНЕ ПОВСТАЮТЬ.

El Peso. I. T. Тамъ почались розрухи военни зъ стороны Индіанъ. По 50 до 100 тыхъ червоно-кожыхъ борцѣвъ нападають на оселѣ бѣлыхъ и тлумлять, нищать, палять,мордують все до послѣдного. При першой стрѣчи зъ бѣлѣми, упало 5 тохъ а 17 индіянъ. Тамошни колонисти въ великôмъ страху и обавѣ американьске войско поспѣшило на помôчъ.

РОБОТНИКАМЪ.

Неодовга якъ пишуть тутейши газеты, зачнуть ся лучши часы. Але кажуть чекати. Та се байка чекати, але колибъ було о чôмъ чекати.

Козелъ и жена причиною смерти мужа.

Чикаго. Нѣкая B. Grady мала такого мужа що все пôзно вертавъ домôвъ по пяному. То уже ей допекло и постановила укарати пяницю. Одного разу, наколи вернувъ пôзно уже въ ночи розумѣе ся пяный лягъ спати. Жена того и бажала. Наколи пяный, мужъ храпѣвъ здорово, взяла козла, вытащила на свое мѣсце на потелю и привязала го до боку спящого. Козелъ зъ потку перестрашеный, лежавъ спокôйно; але пôсля якось не сподобало му ся спати зъ пянымъ, почавъ шарпати ся такъ, що пяного зтягнувъ зъ постелѣ котрый падаючи на землю, вдаривъ головою о край крѣсла и забивъ ся на мѣсци.

НОВЫЙ КАНАЛЪ ВЪ АМЕРИЦѢ.

Американе славни на цѣлый свѣтъ, своими роботами техничными, ôдъ недавна розпочали нове дѣло, котре можно буде зачислити до найтруднѣйшихъ, яки були выконани въ остатни часы роботъ техничныхъ.

То есть новый Де-Плейнъ каналъ, котрый мае споити Чикаго зъ рѣкою Миссисипи. Каналъ зачали копати 3 го Себтембра 1892 року, а мае бути скôнченый 1-го Юнія 1896 року. Зачинае ся ôнъ 6 миль ниже Чикаго, а закôнчить ся при Джоліетъ. Далекôсть канала буде 33 миль. Выконане буде коштовати 25 міліонôвъ долярôвъ. Динамиту при працѣ потребно буде 10 міліонôвъ фунтовъ, або 5 тисячъ тôнôвъ. На лѣто буде потребувати ся 10 тисячъ робôтникôвъ, котри мають працювати зъ найновшими и найлучшими построями, якъ то: зъ вертячими машынами майнерскими и т. д. Подани числа дають добре понятіе о высшости замыслу!...

Що до правдивой вартости каналу, то Чикаго буде могло засылати и привозити всякого рода товары по водѣ ажь зъ Мексиканского залилу, котрый споеный зъ атлянтицкимъ океаномъ.

ПРИКЛАДЪ БАЙДУЖОСТИ

Читайте всѣ.

Дня 10-го Цвѣтня с. р, Сидоръ Курилякъ, 22 лѣтъ зъ села Регетова вышного, зôставъ забитый при стинаню деревъ въ лѣсѣ въ Passaic. Покôйникъ бувъ замешкалый въ Джерсі Сіті.

Коротенька здасть ся звѣстка, але богато суму въ ней. Вмеръ нашъ братъ русинъ въ делекой чужинѣ, и не було при немъ нѣкого ктобъ щиро заплакавъ, кто бы занявъ ся его похороненомъ, не було тыхъ братôвъ козакôвъ, котри якъ спѣвае пѣсня:

Его труну провожали
Щире - ревне плакали...

Не було и тыхъ, котрибъ пôйшли до адвоката, та допытали ся у кого працювавъ покôйный чи не мусить працьодавця заплатити за его похоронъ, дати пôдпомогу его безчастной вдовѣ, его дѣтямъ. Такъ вдовѣ и дѣтямъ бо покôйникъ бувъ жонатый и позоставивъ пôсля себе жену и двое дѣтей... Що мають они теперь робити, зоставши безъ пôдпомоги, не маючи навѣть цента, щобъ отдати покôйному остатну пошану, проводити его зъ почестями въ далеку дорогу, туды зъ ôтки нѣкто ще не вертавъ ся. Такъ живъ чоловѣкъ, працювавъ кохавъ, и вмеръ на чужинѣ, поховають его чужи люде, на чужой земли, и буде стояти сумна могила безъ креста, и нѣкто зъ братôвъ и не прійде его отвѣдати, бо колибы кто и хотѣвъ, то не зможе знайти могилы безщасного, похованого на мѣстицкой мочарѣ.

Такъ стало ся, скажуть байдужни люде, такъ ся стало скажемо мы, але запытаемо: чи такъ ся мусѣло стати? Чи не моглобъ ся стати инакше? И отъ здаетъ ся намъ, що колибъ той покôйный Сидоръ Курилякъ що вмеръ такъ наглою смертію въ Passaic, колибъ ôнъ вмеръ яко членъ Братства, совсемъ бы инакше ся рѣчъ стала. Бувъ бы ôнъ похованый своими братчиками красно,они бы заопѣковали ся его похоронами. онибъ заопѣковали ся его вдовою и сиротами. Онибъ пôйшли до адвоката, розпытали ся въ якой компаніи ôнъ робивъ, чи не мусить компанія сплатити за выпадокъ нещасной смерти его вдовѣ и дѣтямъ.— Потомъ, братство выдалобъ его вдовѣ и сиротамъ запомогу, а ôдъ ,,Союза" дôсталабъ ся друга запомога и тогда имъ не прійшло ся бъ жебрати пôдъ ôкнами, просячи о кусень хлѣба...

Маемо надѣю, що той живый прикладъ байдужности може порушить не тôлько джерзиситскихъ Русинôвъ, але по другихъ контрахъ и покаже имъ на живи очи вартôсть Братства и ,,Союза." Отже Русины! записуйте ся якъ численнийше до братства и до ,,Союза", бо въ сей спосôбъ не про чужихъ, але про себе дбаете.

ЧИ МОЖЕ СТАРЫЙ ЧОЛОВѢКЪ НАУЧИТИ СЯ ЧИТАТИ?

Де якъ де, але тутъ въ Америцѣ, чоловѣкъ безъ знаня читати и хоть свое имя

пôдписати, въ нѣякій спосôбъ обôйтись не може. Кождый американьскій чоловѣкъ, почавши отъ найбогатшого властителя фабрыкъ ажь до замѣтача городскихъ улиць, читае свою що денну газету и дôзнаесь о всемъ що дѣеся на свѣтѣ. Лишь наши люде по найбôльшой части ганьблять ся и жалують же ихъ въ краю невчено грамотѣ и черезъ то не разъ мусѣли роботу стратити, бо не знали написати нумера якъ при ихъ роботѣ було потреба.

На се можна ще порадити и хоть уже въ старшихъ рокахъ, нашъ чоловѣкъ може навчити ся писати и читати, наколи мае добру охоту и постоянну волю до того. На се маемо богато доказôвъ. Много знаходить ся тутъ нашихъ рускихъ людей, що въ старôмъ краю не знали анѣ одной буквы, а тутъ въ Америцѣ навчились хорошо читати и писати по руски и де що по англійски.

Неразъ, не два, мали мы спосôбнôсть подибати нашихъ рускихъ хлопцѣвъ красно вбраныхъ, зачесаныхъ и сказавъ-бысь що се яки академики — а спитаешь чи знають читати, то достанешь сумный отвѣтъ: — нѣ. А запытайся кôлько салонôвъ въ мѣстѣ и якъ называють ся всѣ напитки по англійски, то тобѣ все выскаже — лутше якъ „Отче нашъ“.

Протое радимо нашимъ людямъ неграмотнымъ щобъ мали встыдъ и взялись до науки и учились читати по руски и свое имя пôдписати. Се не дуже тяжка рѣчь. Вмѣсто сидѣти годинами въ дома при дурныхъ картахъ, або по ночахъ грати кульки [білярдъ] пô салонахъ, купити собѣ у редакціи „Свободы“ рускій букварь и попросити другого що знае читати, а за мѣсяць потрафить вже и самъ помолитись на руской книжцѣ, а пôзнѣйше и газету або книжочку буде змôгъ перечитати. Ану хлопцѣ руски, спробуйте! а переконаете ся що не святи горшки лѣплять и кождый може навчитись письма, сли хоче.

ОТПОВѢДЬ

Почтенному братству и комитету церковному въ Майфілдъ Па.

Панове!

Заявили вы що негодитесь зъ „такимъ поступомъ, зъ якимъ „Свобода зачинае,“ Мы на се звертаемо Вашу увагу переглянути всѣ вступни статіи „Свободы“ и чи тамъ знайдете щось такого, на що щирый и просвѣщеный Русинъ не мôгъ згодити ся? Чи се ваше заявленіе не припоминае намъ нашихъ такихъ людей въ старôмъ краю що за кавалокъ кобасы и кватирку горѣвки скажуть и заприсягнуть на свою рôдну маму?

Най буде, припустѣмъ. п. Гордишинскій найбôльшимъ грѣшникомъ на свѣтѣ, але тіи що на него пôдписались суть всѣ святіи? Впрочемъ мы васъ до „Союза“ за ковнѣръ не тягнемо, але и вашой критики не потребуемо и жадныхъ увагъ не приймаемо. Чи се принесе честь братству и церковному комитету выступати всѣмъ проти одного руского робôтника и пôдписами и печатками представляти передъ свѣтомъ яко страшного криминальника и кровожадного розбôйника? Чи се годить ся зъ христіяньскою заповѣдею любви ближняго?

Слибъ „Віестникъ“ такъ доходивъ до Галичины якъ не доходить щобъ собѣ тамъ подумали о васъ?...

Дальше, тымъ поступованемъ, мои панове, нанесли вы нечесть и зневагу такъ цѣлому братству якъ и церковному комитету. Прибивати братску печатку за таку дрôбницю, о якой розписалисте ся въ „Віестнику“ значитъ: брати пôдъ ноги цѣле братство и его повагу мѣшати зъ болотомъ. Тогда печатка такого братства мае таку вартôсть, якъ тая публична листова скринка, до, котрой можна вкинути якій будь и огидный листь, такъ и таку печатку можна прибити на яку будь написану дурницю.

Цѣкави мы знати чи вы панове поспытали ся въ той справѣ цѣлого братства? Чи въ той такъ маловажной справѣ було мѣсце на пôдписъ церковному комитету? Чи ту ходило о церковъ, або о справы церковни и чи комитетъ мавъ на тое позволеніе отъ свого священника? Панове! подумайте трох лучше надъ тымъ що вчинили. А мы уповаючи на святôсть справы вѣримо, що члены братства и братя Русины зъ Майфілдъ будутъ и на дальше поважно и розумно глядѣти на справу, за котру боресь „Свобода“ и выдаетъ свôй здоровый осудъ.

Редакція.

ЗЪ ПОЛИТИЧНОГО СВѢТА.

По заключеню торговельного трактату мѣжь Нѣмеччиною а Росіею, политичный небосклонъ, котрый затягнувъ ся бувъ хмарами неприязныхъ ôтносинъ межи европейскими державами и грозою войны, почавъ мало, по малу, розяснювати ся и выпогоджуватись такъ, що европейскій миръ есть безпеченый на якійсь часъ. Крôмъ того, европейска праса твердить, яко правдиву вѣсть, що всѣ европейски коронованы головы порозумѣлись мѣжь собою и зробили ...

печити довготрвалый миръ. Въ той цѣли на першôмъ плянѣ поставлено квестію зменшеня арміи т. е. щобъ кожда держава мала тôлко вôйска, кôлько потребно задля удержаня порядку въ паньствѣ. На се напирае найбôльше Нѣмеччина и Италія, бо надмѣрне помножене постоянного тамже войска и его удержаніе грозить цѣлости сихъ державъ. Властива причина, задля котрой король и цѣсарь старають ся о зменшене войскъ и о европейскій спокôй есть та, що боять ся анархистôвъ, котри мають своихъ прихилникôвъ и въ войску. Щобъ отже положити разъ конець анархистичной пропагандѣ, суть примушени зменшити войско а тіи міліоны, що выдавались на армію — обернути на фабрики, на поправленіе домашного промыслу и земледѣлства а вôттакъ полѣпшити долю незадоволеныхъ, котри зъ нужды и бѣды беруть ся до киданя бомбъ. Ся тôлько одна и мудра дорога забеспечити нынѣшну суспôльнôсть ôтъ смертоносного динамиту.

Слибъ тоти гроши, що выдають ся рôкъ-рôчно на вôйско, були обернени и вложени въ фабрики и въ хлѣбодайную землю, тогда на свѣтѣ бувъ бы рай и люде бы жили въ спокою и добрѣ.

ПРИЯТЕЛѢ.

Цѣкаве оповѣдане Ивана Нечуя

— Де въ мене свои волы. На що менѣ волы. Звѣстно крадени сказавъ Шмуль.

— Що жь ты думаешь зъ ними робити? Чи орати ними, чи що? та и добрящи жь волы! Певно десь у пана вкрали, сказавъ Кузьма.

— То мои хлопцѣ зайняли на поли та и пригнали ажь зъ за Роси. А що, Кузьмо! вберай ся та жени зъ Васильемъ си волы и вези все добро въ Лысянку. Въ Лысянцѣ завтра ярмарокъ, сказавъ Шмуль.

— А якь часомъ кто впôзнае волы, що тодѣ буде? сказавъ Кузьма.

— Хто тамъ ихъ пôзнае. Волы пригнани зъ далека. А коли самъ не схочешь продавати, то передаси моему родичеви Янкелеви, его хата перша вôдъ коршмы. Я тобѣ и квитокъ дамъ. Вôддаси ему и полотно и свитки и кожухи. Вôнъ заразъ усе продасть, ще и грошѣ вамъ дасть, сказавъ Шмуль.

— Хто его зна. Якось нѣяково, терь ся – мавъ Кузьма.

— Акъ не поженешь волôвъ та не вôдвезешь сей хуры въ Лысянку, то мы вкрадемо твой волы. Аже жь ты маешь пару волôвъ? сказавъ Шмуль.

— Ой трастя ты твоѣй матери коли такъ, сказавъ Кузьма.

— Трастя не трастя, а волы вкрадемо такъ, що ты и не зоглядись ся. Коли риставъ до насъ, то слухай насъ, сказавъ Шмуль.

— О врагъ же твоѣй матери! говорѣвъ Кузьма, чухаючи потылицю.

— А що тату? Етъ! Сказавъ бы щось, та тôлки грѣха бою ся: все таки вы менѣ батько, сказавъ Василь.

— Ты, Василю, розумнѣйшій вôдъ свого батька, Жени волы, то заробишь грошей та купишъ своей Оленѣ червони чоботы, бо безъ сего гостинця она не пôйде за тебе замѣжь сказавъ перебѣглый Шмуль

— А ты, свиняча шкура, и и се знаешь, сказавъ Василь.

— А чомъ бы менѣ и не знати: хиба люде про тебе не говорять. Приставши до злодѣѣвъ та будешъ красти, то ще червону хустку купишъ Оленѣ, пôдмовлявъ Шмуль Василя.

Въ непопсованой душѣ Василя заворушилось щось не добре але глибоко, глибоко, десь на самому днѣ. Вôнъ почавъ здаватись. Ему хотѣлось купити Оленѣ червони чоботы та хорошу хустку.

— Ну, та якъ же оно буде. Думайте скорѣйше, бо нôчь иде, а дѣло не жде, сказавъ Шмуль.

— Ѣдьмо, не тратьмо часу. Ѣдьмо, сказавъ Кузьма до Василя: але що то завтра скаже намъ Юстинна?

— Ну якъ такъ, то гайда до роботы. Выносьте мѣшки тамь уже все полѣчено.

Кузьма и Василь кинулись до стодолы, позносили на вôзъ мѣшки, прикрыли соломою и сѣли на вôзъ.

Шмуль вытягъ зъ кешенѣ фляшку и подавъ могорычъ Кузьмѣ, Кузьма ковтнувъ разъ и скрививъ ся.

— Е, бѣсôвъ Шмулю, се проста горѣвка; вже не така якъ ты той разъ привозивъ, сказавъ Кузьма.

— Буде зъ тебе и такой. То бачь було на перший разъ. Якъ украдемо де, то я зновъ привезу вамъ сей паньской горѣвки, сказавъ Шмуль.

— Щасливой дороги! дай, Боже, часъ добрый! сказавъ Шмуль: а завтра въ вечеръ заѣдьте до мене по дорозѣ въ гутяньску корчму та вôддайте мени конѣ, Грошѣ менѣ передасть Янкель, а вашу частку вôддасть вамъ у руки.

Богато трафляе ся, що наши люде замовлять газету и по нѣякôмъ часѣ ôдходять на инное мѣсце, або до старого краю, а за газету анѣ мыслить заплатити. Такихъ людей, подамо въ газетѣ и пôшлемо до уряду парафіяльного въ старôмъ краю.

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара пôдъ адресою.

Rev. J. Konstankiewich
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

Ктобъ знавъ чи въ старôмъ краю чи тутъ въ Америцѣ де бувае Михаилъ Кухта походячіи зъ села Кролика Волоского въ Галичинѣ, просить ся дати знати до Редакціи „Свободы“

Звертаемъ увагу пч. Русинôвъ, щобъ зъ всякими замовленіями книжокъ, звертались на адресу:

D. Saley 136. Morris Str.
Jersey City N. J.

ВСЯЧИНА.

Страшне землетрясеніе далось ôтчути въ областяхъ Китая и Тибета. въ Хинахъ Трясеніе земли було далеке на 23 тисячи квадратовыхъ кильометрôвъ. Въ мѣстѣ Хуеянѣ розваливъ ся славный буддійскій монастырь и 800 домôвъ замѣнилось въ величезну купу глины и хворосту.

Свѣтозаръ Урбанъ Ваянскій, славный словеньскій писатель, выйшовъ уже зъ гарешту, въ котрôмъ пересидѣвъ оденъ рôкъ въ Сегединѣ, де го мадяре засудили за правду и кривду славянъ.

Львовскій Соймъ подае справоздане краевыхъ доходôвъ и розходôвъ въ 1894 роцѣ. Доходы краеви выносять 2, 743. 937 гулд. а розходы 9,658.913 гулд. Отже розхôдъ перевысшае дохôдъ о 7 міліонôвъ а щобъ тое покрыти, назначили новы додатки до старыхъ до додаткôвъ ôдъ прастарыхъ и тяжкихъ податкôвъ. Гей, гей якъ то немилосердно уже до остатка натягаеть ся хлопскаа скôра!

ЧИТАЙТЕ!

Звертаэсь увагу пч. братствъ и поодинокихъ братôвъ Русинôвъ, щобъ поспѣшались зъ посылкою грошей вступного и мѣсячного до „Союза“ на руки касіера. Се лежить въ интересѣ самыхъ союзникôвъ, бо чимъ скорше, тымъ лучше.

ЧИТАЙТЕ.

При замыканю газеты въ форму, надôйшла до насъ вѣсть, що Юріевичъ Жатковичъ редакторъ „Віестника“ зôставъ арештованый за злодѣйство въ Скрантонъ. Обширнѣйше въ той справѣ напишемо пôзнѣйше.

(Вытягъ зъ Скр. „Trybune“)

Молись, трудись, тверезись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближнього люби, церковъ посѣщай, „Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерiю не грайте, тôлько грôшь щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ!